

Mesocoelopus collaris, een nieuwe kever voor de Nederlandse fauna (Coleoptera: Ptinidae)

Theodoor Heijerman
Berend Aukema

TREFWOORDEN

Faunistiek, klimop *Hedera*, *Mesocoelopus niger*

Entomologische Berichten 82 (4): 114-119

De klopperkever *Mesocoelopus niger* is tamelijk recent voor Nederland gemeld, maar is sindsdien maar weinig verzameld. De laatste jaren lijkt een tweede soort van het genus bezig met een opmars in Nederland, namelijk *M. collaris*. De soort kan het best verzameld worden op licht en door het afkloppen van klimop, bij voorkeur van planten waarin dode of afstervende stengels of takken aanwezig zijn. De beste periode in het jaar voor het verzamelen lijkt de maand augustus te zijn.

Inleiding

Van het genus *Mesocoelopus* komen er wereldwijd meer dan 40 soorten voor en in de Palearctis elf, waarvan vier in Europa. Twee van deze soorten zijn in Europa alleen uit Griekenland gemeld (*M. brevistriatus* Leiler, 1979 en *M. creticus* Fairmaire, 1880) en de andere twee zijn elk van meer landen gemeld. Het betreft *M. collaris* Mulsant & Rey, 1864, bekend van negen Europese landen, en *M. niger* P.W.J. Müller, 1821, bekend van negentien landen (Zahradník 2007, 2013).

Nederland heeft het lang moeten doen zonder vertegenwoordigers van dit genus (Brakman 1966). In de kevercatalogus (Vorst 2010a) wordt *M. niger* genoemd voor de provincies Zuid-Holland en Limburg. In deze bijdrage melden we nu ook het voorkomen van *M. collaris* in Nederland: de soort werd op diverse plaatsen in het land aangetroffen. We bespreken de vangsten en beschrijven hoe beide soorten van elkaar onderscheiden kunnen worden.

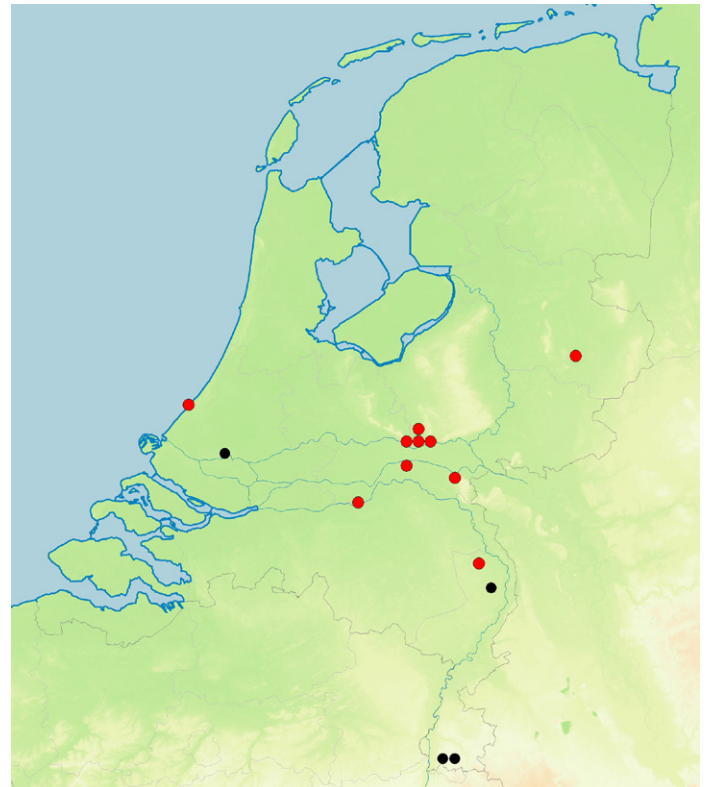
Nederlandse vondsten

In totaal hebben we 31 waarnemingen (records) van *M. collaris*, van in totaal 219 exemplaren. Daarvan zijn 21 waarnemingen van 164 exemplaren afkomstig van lichtvangsten (laken). Zeven waarnemingen met 50 exemplaren zijn geklopt van klimop *Hedera* en er zijn vijf exemplaren van drie locaties aangetroffen in azijnzuurvallen met diverse lokstoffen voor doodhoutgerelateerde kevers. De vangsten zijn gedaan in de maanden juni, juli, augustus en september, met een duidelijk piek in augustus (ongeveer 90% van de vangsten). Figuur 1 geeft de ligging van deze vindplaatsen in Nederland.

M. collaris

Materiaal Gelderland: Bennekom, 21-22.viii.2020, 1 ex; 10.ix.2020, 3 ex; 13.ix.2020, 1 ex; 28.vi.2021, 5 ex; 21.vii.2021, 2 ex; 24.vii.2021, 2 ex; 5.viii.2021, 11 ex; 4-5.viii.2021, 14 ex; 7.viii.2021, 8 ex; 12 t/m 13.viii.2021, 81 ex; 12.viii.2021, 3 ex; 15.viii.2021, 1 ex, alle leg. B. Aukema; Druten, 16.vi-9.vii.2018, 1 ex, leg. Th. Heijerman & J. Noordijk; Nijmegen, 12.viii.2021, 2 ex, leg.

Th. Heijerman; Renkum, 13.viii.2021, 4 ex, leg. Th. Heijerman; Velddriel, 21.vi-16.vii.2019, leg. NVWA, 3 ex; Wageningen, 5-6.viii.2020, 11 ex, 6-7.viii.2020, 6 ex, 7-8.viii.2020, 7 ex, 8-9.viii.2020, 6 ex, 9-10.viii.2020, 5 ex, 10-11.viii.2020, 4 ex, 11-12.viii.2020, 1 ex, 12-13.viii.2020, 6 ex, 14-15.viii.2020, 1 ex, 20-21.viii.2020, 2 ex, 15.ix.2020, 4 ex, alle leg. Th. Heijerman; Limburg: Venray, 10.vii.2016, 1 ex, leg. L. Troisfontaine. Overijssel: Enter, 13-27.

1. Vindplaatsen in Nederland van *Mesocoelopus collaris* (rood) en *M. niger* (zwart).

1. Localities in The Netherlands of *Mesocoelopus collaris* (red) and *M. niger* (black).

2. *Mesocoelopus collaris*. Bennekom (Gelderland), viii.2021. Foto: Theodoor Heijerman

2. *Mesocoelopus collaris*. Bennekom (province of Gelderland), viii.2021.

3. *Mesocoelopus collaris*, mannetje, lateraal aanzicht. Lengte = 2,1 mm. Bennekom (Gelderland), 4.viii.2021. Foto: Theodoor Heijerman

3. *Mesocoelopus collaris*, male, lateral view. Length = 2.1 mm. Bennekom (province of Gelderland), 4.viii.2021.

4 *Mesocoelopus collaris*, vrouwtje, lateraal aanzicht. Lengte = 1,9 mm. Bennekom (Gelderland), 5.viii.2021. Foto: Theodoor Heijerman

4. *Mesocoelopus collaris*, female, lateral view. Length = 1.9 mm. Bennekom (province of Gelderland), 5.viii.2021.

ix.2016, 1 ex, leg. NVWA. Utrecht: Rhenen, 15.viii.2021, 5 ex, leg. Th. Heijerman. Zuid-Holland: Den Haag, 12.viii.2021, 17 ex, leg. B. Aukema.

Een exemplaar van Sint Odiliënberg (LB, 8.vii.2013, leg. E. Clerx) betrof waarschijnlijk *M. collaris*, maar was zodanig beschadigd dat hierover geen zekerheid bestaat. Materiaal van diverse vindplaatsen is opgenomen in de collectie van eerste auteur.

Brakman (1966) noemt *M. niger* als een soort voorkomend in het omliggende gebied: dit zijn soorten 'die voor een belangrijk deel op den duur ook in ons land gevonden zullen worden'. Op basis van een vangst in 2000 bij Rotterdam (ZH, leg. F. Heetman) en in 2007 in het Savelsbosch (LB, leg. O. Vorst) is *M. niger* opge-

nomen in Vorst (2010b). Tijdens een excursie op 13 juni 2020 ving F. van Nunen de soort in het Grootte Molenbeekdal bij Sevenum (LB, Van Maanen et al. 2021). In Heijerman & Aukema (2021) wordt de lichtvangst genoemd van drie exemplaren van *M. niger* te Bennekom. Dit betrof echter *M. collaris*; een en ander is het gevolg van een administratieve fout.

Van *M. niger* hebben we één exemplaar aangetroffen in een azijnzuurval met extra lokstoffen. Door het verblijf in de vangvloeistof was het exemplaar nogal viezig geworden en waren de haartjes wat verkleefd geraakt (figuur 9-10). Van deze soort zijn nog drie andere locaties in Nederland bekend uit de literatuur. Ook deze vindplaatsen zijn aangegeven in figuur 1.

5. *Mesocoelopus collaris*, vrouwtje, dorsaal aanzicht. Bennekom (Gelderland), 5.viii.2021. Foto: Theodoor Heijerman

5. *Mesocoelopus collaris*, female, dorsal view. Bennekom (province of Gelderland), 5.viii.2021.

6. *Mesocoelopus collaris*, vrouwtje, ventraal aanzicht. Bennekom (Gelderland), 5.viii.2021. Foto: Theodoor Heijerman

6. *Mesocoelopus collaris*, female, ventral view. Bennekom (province of Gelderland), 5.viii.2021.

0,1 mm

7. *Mesocoelopus collaris*, aedeagus, dorsaal aanzicht. Bennekom (Gelderland), 5.viii.2021. Foto: Theodoor Heijerman

7. *Mesocoelopus collaris*, aedeagus, dorsal view. Bennekom (province of Gelderland), 5.viii.2021.

0,1 mm

8. *Mesocoelopus collaris*, aedeagus, lateraal aanzicht. Bennekom (Gelderland), 5.viii.2021. Foto: Theodoor Heijerman

8. *Mesocoelopus collaris*, aedeagus, lateral view. Bennekom (province of Gelderland), 5.viii.2021.

Mesocoelopus niger

Materiaal Limburg: Margraten, 31.vii-21.viii.2019, 1 ex, leg. NVWA, col. Th. Heijerman.

Herkenning en taxonomie

Het genus *Mesocoelopus* behoort tot de Ptinidae (voorheen Anobiidae) waarvan in Nederland vertegenwoordigers van negen subfamilies voorkomen, waaronder de Mesocoelopodinae (Zahradník 2007). Volgens Zahradník l.c. zijn van deze subfamilie geen Nederlandse soorten bekend. Wel wordt *Tricorynus herbarius* (Gorham, 1883) genoemd als importsort. Deze soort wordt als zodanig ook in Brakman (1966) genoemd (als *Catorama meieri* Rtt.). Overigens wordt *C. meieri* door Zahradník (2007) opgevoerd als synoniem van *T. herbarius*, terwijl zij in Vorst (2010c) als geldige soort genoemd wordt.

Zahradník (2013) geeft een sleutel tot de subfamilies van de Ptinidae en de sleutel van de Mesocoelopodinae kan verder gebruikt worden om tot het genus *Mesocoelopus* te geraken. Ook kan de sleutel van Lohse (1969) gebruikt worden, maar omdat deze auteur nog uitgaat van een andere taxonomische indeling en naamgeving, is de structuur van de sleutel hier anders. Binnen de Anobioidea worden twee families onderscheiden, de Anobiidae en de Ptinidae. Via de sleutel voor de Anobiidae komen men uit bij de Dorcatominae en via de genustabel bij *Mesocoelopus*. In beide sleutels wordt bij het genus vervolgens alleen *M. niger* genoemd.

Voor de determinatie tot op soortniveau zijn diverse sleutels beschikbaar. In Israelson (1976) staat een sleutel tot de (toentertijd vijf) Palearctische soorten, inclusief *M. niger* en *M. collaris*. Hierin staan tevens tekeningen van de aedeagi en het beharingspatroon op het pronotum. Leiler (1979) geeft een tabel tot de (toentertijd zes) Palearctische soorten van het genus, waaronder *M. niger* en *M. collaris*.

In Viñolas (2012) is een sleutel in het Catalaans te vinden voor de twee Spaanse soorten. Aedeagi, antennen en laatste kaaktasterleden worden daarin afgebeeld. Op de website Coleonet.de (Lompe 2021) staat een sleutel waarin beide soorten zijn opgenomen, met afbeeldingen van de aedeagi: een foto van de aedeagus van *M. niger* en de tekeningen van beide soorten uit Viñolas (2012).

Op basis van de publicaties van diverse auteurs zijn de belangrijkste verschillenmerken samengevat in tabel 1. Het kenmerk lichaamslengte lijkt niet erg betrouwbaar omdat de bronnen verschillende afmetingen rapporteren. Nu is het met lichaamslengtes vaak zo dat niet duidelijk is van hoeveel exemplaren de lengte is opgemeten en vaak worden afmetingen van elkaar overgenomen. *Mesocoelopus*-soorten kunnen kop en aanhangsel bij verstoring verbergen (zoals in figuur 5-6); de kevers zijn dan korter dan wanneer de kop voor het pronotum uitsteekt (zoals in figuur 2). Het is niet duidelijk in welke toestand de exemplaren opgemeten zijn. De literatuurgegevens laten dus zien dat *M. niger* groter is dan *M. collaris*, maar ook dat er overlap aanwezig is. Het enige exemplaar van *M. niger* dat tot onze beschikking stond, een vrouwtje, had een lengte van 2,6 mm. De enkele exemplaren van *M. collaris* die we hebben opgemeten varieerden tussen 1,9 en 2,2 mm met uitschieters van 1,8 tot 2,8 mm, waarbij mannetjes soms groter waren dan vrouwtjes.

In figuur 7-8 wordt de aedeagus van *M. collaris* afgebeeld. Helaas hadden we niet de beschikking over een mannetje van *M. niger*. Onze afbeelding van de aedeagus van *M. collaris* kan goed vergeleken worden met die van *M. niger* van Lompe (2021). Bij ons exemplaar zijn duidelijk de vier sklerieten te herkennen: één paar aan de basis en één paar meer naar het

9. *Mesocoelopus niger*, vrouwtje, lateraal aanzicht. Lengte = 2,6 mm. Margraten (Limburg), 21.vii-31.viii.2019. Foto: Theodoor Heijerman
9. *Mesocoelopus niger*, female, lateral view. Length = 2.6 mm. Margraten (province of Limburg), 21.vii-31.viii.2019.

10. *Mesocoelopus niger*, vrouwtje, dorsolateraal aanzicht. Lengte = 2,6 mm. Margraten (Limburg), 21.vii-31.viii.2019. Foto: Theodoor Heijerman
10. *Mesocoelopus niger*, female, dorso-lateral view. Length = 2.6 mm. Margraten (province of Limburg), 21.vii-31.viii.2019.

midden van de interne zak gelegen. Ook de overige kenmerken uit de tabel zijn tamelijk goed bruikbaar om beide soorten te onderscheiden.

Europese verspreiding

Zahradník (2007) geeft *M. collaris* op voor Duitsland, Groot-Brittannië, Frankrijk, Italië, Kroatië, Malta, Oostenrijk, Portugal en Spanje. In België is ze dus nog niet aangetroffen en ook op de Belgian species list (2022) komt ze niet voor.

Duitsland wordt wel genoemd door Zahradník (2007) maar toch is het voorkomen in Duitsland twijfelachtig. In Kuhnt (1913) staat dat de soort voorkomt in Oostenrijk en Duitsland, waarbij achter Duitsland een vraagteken is geplaatst. En Lompe (2021) schrijft: '1 alte Meldung aus dem Rheinland (Belege?)'. In Köhler & Klausnitzer (1998) wordt de soort niet voor Duitsland genoemd.

Ook Groot-Brittannië wordt genoemd door Zahradník (2007) en ze is daar inderdaad vastgesteld. De soort werd voor het eerst gevangen in 2006 te Chelsea (Middlesex) en later, in 2015, nabij Brooklands (Surrey) (Denton 2018). Duff (2020) heeft het over een gevestigde introductie uit Zuid-Europa, die zich aan het uitbreiden is. *Mesocoelopus collaris* komt dus voor in Engeland maar slechts zeer lokaal.

Tabel 1. Verschillenmerken en hun toestanden voor *M. collaris* en *M. niger*, gebaseerd op in de tekst genoemde literatuur.**Table 1.** Differential characteristics and their states for *M. collaris* and *M. niger*, based on literature cited in the text.

	<i>M. collaris</i>	<i>M. niger</i>
Lichaamslengte		
volgens Viñolas (2012)	1,15-2,50 mm	1,45-2,50 mm
volgens Lompe (2021)	1,15-2,5 mm	1,8-4,2 mm
volgens White (1961)	2,1-2,7 mm	
volgens Duff (2020)	2,0-2,5 mm	
volgens Zahradník (2013)		1,5-2,0 mm
volgens Lohse (1969)		1,8-4,2 mm
Lichaamsvorm	kort, tenminste 1,85 maal zo lang als breed	kort, ongeveer 1,75 maal zo lang als breed
Kleur	rood-geel tot rood-bruin, soms dekschilden donker	donkerbruin tot zwartachtig, poten, antennen, tarsi en tibiae (deze gedeeltelijk) geel
Bultige verhevenheid op pronotum voor het schildje	duidelijk	niet of nauwelijks aanwezig
Beharingspatroon pronotum	relatief gecompliceerd; aan beide kanten van het midden gewerveld; figuur 4. In Israelson (1976)	relatief eenvoudig; haren nooit naar voren gericht; figuur 2. in Israelson (1976)
Aantal sklerieten in interne zak aedeagus	4; figuren 9-10 in Israelson (1976)	2; figuren 7-8 in Israelson (1976)

Het verspreidingsgebied van *M. niger* omvat Midden- en Zuid-Europa, Noord-Afrika en Turkije (Zahradník 2013). Zahradník (2007) noemt de soort voor veel meer landen (19 van de 51) dan *M. collaris* (9 van de 51), waaronder België en Groot-Brittannië. Vreemd genoeg wordt ze niet door Duff (2020) genoemd voor Groot-Brittannië en ook niet voor België (Belgian species list 2022).

In de catalogus van Böhme (2005) staat ze wel vermeld voor heel Duitsland en Köhler & Klausnitzer (1998) geven haar op voor 12 van de 18 onderscheiden deelgebieden, waaronder alle gebieden die aan Nederland grenzen.

Ecologie en biologie

Over de biologie en ecologie van beide *Mesocoelopus*-soorten lijkt erg weinig bekend. Beide soorten ontwikkelen zich op klimop. Zahradník (2013) schrijft dat *M. niger* zich ontwikkelt in dode of rottende stengels van *Hedera* en Viñolas (2012) noemt voor beide soorten droge stengels van *Hedera helix*. Laatstgenoemde auteur merkt nog op dat de biologie onbekend is omdat de kevers meestal worden gevangen in interceptie vallen en op licht. *Mesocoelopus collaris* is ook in de Verenigde Staten terecht gekomen alwaar ze zich eveneens ontwikkelt in dode klimop (Israelson 1976, White 1961).

Volgens Köhler *et al.* (2019) komt *M. niger* even vaak voor in bos als open gebieden en ook *M. collaris* komt voor in bos en open land, maar het zwaartepunt zou niet in het bos liggen. Het verschil tussen beide habitatvoorkeuren ontgaat ons een beetje.

In de Verenigde Staten bestudeerde White (1962) dode takjes van 'English ivy vines' *Hedera helix*. Hij ontdekte gangetjes en popkamers met larven en jonge adulten van *M. collaris* en geeft een beschrijving van deze aantasting in de dode stengels.

Discussie

Het overgrote deel van onze waarnemingen van *M. collaris* is afkomstig van lichtvangsten of klopvangsten, enkele zijn van interceptie vallen met lokstoffen. Al deze waarnemingen zijn gedaan in stedelijk gebied. Van de lichtvangsten en die uit azijn-

zuurvallen kan niets geconcludeerd worden over waardplanten. Duidelijk is wel dat de kevers goede vliegers zijn, maar informatie over afstanden die overbrugd kunnen worden is er niet. De geklopte exemplaren zijn afkomstig van klimop. In Nederland is *Hedera helix* een inheemse plant die algemeen voorkomt in het hele land, in bossen, bosranden, struwelen, houtwallen, heggen etc. Maar in stedelijk groen en tuinen worden vaak andere soorten toegepast zoals grootbladige of Atlantische klimop *Hedera hibernica*, Algerijnse klimop *Hedera algeriense* 'Glire de Marengo', *Hedera colchica* 'Dentata Variegata'. Van *Hedera helix* zijn verder vele cultivars in de handel, zoals de bonte klimop *Hedera helix* 'Marginata Elegantissima', *Hedera helix* 'Glacier', *Hedera helix* 'Kolibri', *Hedera helix* 'Goldchild'. Deze planten worden veel in woonwijken tegen gaaselementen of gaaspanelen, schuttingen en andere erfafscheidingen aangebracht. Onze exemplaren zijn geklopt van dergelijke soorten en/of cultivars en dus niet van de inheemse klimop.

In augustus en september 2021 hebben we op diverse plaatsen in Nederland (wijde omgeving Wageningen en in Zuid-Limburg) inheemse klimop geklopt in bossen en langs bosranden, zonder dat we daarbij exemplaren van de *Mesocoelopus*-soorten aantreffen.

Hoe valt de areaaluitbreiding van *M. collaris* te verklaren? Omdat de exemplaren vooral afkomstig zijn uit het stedelijk gebied, met gemiddeld hogere temperaturen dan daarbuiten, kan gedacht worden aan klimaatopwarming als verklaring. Vraag is dan hoe de soort vanuit Zuid-Europa in Nederland is beland. Omdat onze exemplaren uitsluitend op tuinplanten zijn gevonden, kan gedacht worden aan transport van plantenmateriaal als verspreidingsmogelijkheid.

De verschillende *Hedera*-soorten en variëteiten worden gekweekt in *Hedera*-kwekerijen in grote kassen. In deze kassen staan (voornamelijk) jonge planten waarin zich weinig dode stengels zullen bevinden waarin de larven zich zouden kunnen ontwikkelen. Echter, er zijn ook hele complete hagen te bestellen van bijvoorbeeld 180 cm hoog (Klimop Kant-en-Klaar 180 cm) en zelfs 'panelen' tot 300 cm hoogte. In deze kant-en-klaarhagen kunnen zich uiteraard dode takjes en stengels bevinden. De planten gaan van de kwekerijen rechtstreeks naar

particuliere tuinen of eerst naar tuincentra, en op deze manier kan de verspreiding van de kever gefaciliteerd worden. Het is niet gelukt om te achterhalen of er ook transporten van *Hedera*-materiaal vanuit Zuid-Europa naar het noorden plaatsvinden. Dat dit met enige regelmaat zou gebeuren lijkt ook niet waarschijnlijk: de planten kunnen hier immers efficiënt in kassen

gekweekt wordt. Maar als bij toeval – en het zijn goede vliegers – een of enkele exemplaren van *M. collaris* toch ergens in onze streken zijn terecht gekomen, dan komen deze in een gespreid bedje: overal geschikte voedselplanten op warme plekjes en verspreidingsmogelijkheden te over.

Literatuur

- Belgian species list 2022. Belgian species list. Beschikbaar op: www.species.be [geraadpleegd 16 januari 2022].
- Böhme J 2005. Die Käfer Mitteleuropas, Band K: Katalog (Faunistischer Übersicht). Spektrum Verlag.
- Brakman PJ 1966. Lijst van Coleoptera uit Nederland en het omliggende gebied. Monografieën van de Nederlandse Entomologische Vereniging 2: 1-129.
- Denton J 2018. Beetles of Surrey: third checklist update. *The Coleopterist* 27: 29-34.
- Duff AG 2020. Beetles of Britain and Ireland. Volume 3: Geotrupidae to Scrautiidae. A.G. Duff Publishing.
- Heijerman Th & Aukema B 2021. *Silvanus recticollis*, een nieuwe exoot voor de Nederlandse fauna (Coleoptera: Silvanidae). *Entomologische Berichten* 81: 211-214.
- Israelson G 1976. A key to the Palaearctic *Mesocoelopus*, with description of a new species (Coleoptera, Anobiidae). *Entomologisk Tidskrift* 97: 9-14.
- Köhler F & Klausnitzer B (eds) 1998. Verzeichnis der Käfer Deutschlands. *Entomologische Nachrichten und Berichte*, Beiheft 4: 1-185.
- Köhler F, Bense U, Fritze M-A, Gürlich S, Köhler J, Schneider A, Fritze M-A & für Tierökologie A 2019. Waldbindung der Käfer (Coleoptera) Deutschlands. *Waldbindung ausgewählter Tiergruppen Deutschlands*: 115-217.
- Kuhnt P 1913. Illustrierte Bestimmungs-Tabellen der Käfer Deutschlands: ein Handbuch zum genauen und leichten Bestimmen aller in Deutschland vorkommenden Käfer. E. Schweizerbart'sche Verlagsbuchhandlung, Nägele & Sproesser.
- Leiler TE 1979. Beschreibung einer neuen *Mesocoelopus*-Art (Col., Anobiidae) samt einer Bestimmungstabelle der paläarktischen Arten dieser Gattung. *Entomologische Blätter für Biologie und Systematik der Käfer* 75: 93-97.
- Lohse GA 1969. 68. Fam. Anobiidae. In: *Die Käfer Mitteleuropas*. Band 8. Teredilia, Heteromera, Lamellicornia (Freude H, Harde KW & Lohse GA eds): 27-59. Goecke & Evers.
- Lompe A 2021. Käfer Europas. Gattung *Mesocoelopus* Duval. Beschikbaar op: www.coleonet.de/coleo/texte/mesocoelopus.htm [geraadpleegd 15 januari 2022].
- Van Maanen B, Van Nunen F, Vorst O, Jansen R, Van de Sande S, Cuppen J, Faasen T, Dees A, De Goeij T, Van Ee G, Muilwijk J, Littel A, Belgers D & Threels A 2021. Verslag extra excursie Groote Molenbeekdal (Sevenum) – 13 juni 2020. *Sektie Everts Info* 131: 6 - 16.
- Viñolas A 2012. Els *Mesocoelopus* de la península Ibèrica i les illes Balears. Els gèneres *Mesocoelopus* Jacquelin du Val, 1860, *Mesochorus* Mulsant & Rey, 1864 i *Rhamna* Peyerimhoff, 1913 (Coleoptera: Ptinidae). *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*: 105-116.
- Vorst O 2010a. Anobiidae- klopkevers. In: *Catalogus van de Nederlandse kevers (Coleoptera)* (Vorst O ed): 125. Monografieën van de Nederlandse Entomologische Vereniging 11.
- Vorst O 2010b. Bijlage met basisgegevens behorend bij Vorst O, Alders K, Beenen R, Cuppen J, Drost B Edzes H, Felix R, Heijerman Th, Huijbregts H, Muilwijk J, De Oude J, Van de Sande C, Teunissen D, Tiemersma S & Winkelman J 2010. *Catalogus van de Nederlandse kevers*. Monografieën van de Nederlandse Entomologische Vereniging No. 11.
- Vorst O 2010c. Lijst van niet-inheemse soorten. In: *Catalogus van de Nederlandse kevers (Coleoptera)* (Vorst O ed). Monografieën van de Nederlandse Entomologische Vereniging No. 11.
- White RE 1961. A genus of Anobiidae unrecorded from the United States (Coleoptera). *The Ohio Journal of Science* 61: 183-185.
- White RE 1962. The occurrence of *Mesocoelopus collaris* Mulsant and Rey in Columbus, Ohio, with biological notes (Coleoptera: Anobiidae). *The Coleopterists' Bulletin* 16: 13-15.
- Zahradník P 2007. Ptinidae (without Gibbiinae and Ptininae). In: *Catalogue of Palaearctic Coleoptera. Elateroidea – Derodontoidea – Bostrichoidea – Lymexyloidea – Cleroidea – Cucujoidea*. Vol. 4 (Lobl I & Smetana A eds): 339-362. Apollo Books.
- Zahradník P 2013. Brouci čeledi červotočovití (Ptinidae) střední Evropy / Beetles of the family Ptinidae of Central Europe. Academia.

Geaccepteerd: 22 april 2022

Summary

***Mesocoelopus collaris*, new to the Dutch fauna (Coleoptera: Ptinidae)**

Mesocoelopus collaris is a wood borer of the family Ptinidae and is not on the list of Dutch beetle species. In recent years however, it was collected on various locations in the Netherlands and it is likely to spread further into the country. The specimens were mainly collected on light with a sheet, or by beating from cultivars of English ivy *Hedera helix*, or other *Hedera* species. All specimens were found in urban areas. Ivy is widely used in gardens against fences and walls on property boundaries and the beetles may also benefit from the warmer urban climate. The species flies well and the transport of garden plants through garden centers may also facilitate its spread.

Theodoor Heijerman
Wageningen
theodoor.heijerman@weevil.demon.nl

Berend Aukema
Bennekom